

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	06.04.2006
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2006
Avaldamismärge:	

Konsulaarseadus

Vastu võetud 03.12.2003

[RT I 2003, 78, 527](#)

jõustumine 01.01.2004, osaliselt vastavalt § 68 lõikele 2.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
25.02.2004	RT I 2004, 14, 92	14.05.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 208	01.05.2004
01.06.2005	RT I 2005, 33, 243	01.08.2005
15.06.2005	RT I 2005, 39, 308	01.01.2006
08.03.2006	RT I 2006, 14, 111	06.04.2006

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Seadus reguleerib Eesti riigi, Eesti kodaniku ning Eesti juriidilise isiku huvide ja õiguste kaitset välisriigis, konsulaarasutuse ülesandeid ja juhtimise põhimõtteid, konsulaarametniku ja aukonsuli staatust, nende õigusi ja kohustusi konsulaarteenuse ja konsulaarabi osutamisel ning välismaalasele ja välisriigi kodanikule konsulaarteenuse ja konsulaarabi ning Euroopa Liidu kodanikule konsulaarabi osutamise põhimõtteid.

(2) Välismaalane käesoleva seaduse mõistes on Eestis elamisloa alusel elav isik, kellele on välja antud Eesti välismaalase pass isikut tõendavate dokumentide seaduse (RT I 1999, 25, 365; 2000, 25, 148; 26, 150; 40, 254; 86, 550; 2001, 16, 68; 31, 173; 56, 338; 2002, 61, 375; 63, 387; 90, 516; 2003, 13, 65; 15, 87) § 27 alusel.

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354; 2002, 53, 336; 61, 375; 2003, 20, 117) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

§ 2. Konsulaarasutus

(1) Konsulaarasutus on Välisministeeriumi struktuuriüksus, mis täidab konsulaarfunktsioone Eesti õigusaktide kohaselt, arvestades asukohariigi seadusandlust. Aukonsuli juhitud konsulaarasutus ei ole Välisministeeriumi struktuuriüksus.

(2) Konsulaarasutus on peakonsulaat, konsulaat ja asekonsulaat.

(3) Konsulaarasutuse avab ja suleb Välisministeerium.

(4) Välisministeerium täidab konsulaarfunktsioone käesoleva seadusega ettenähtud ulatuses.

(5) Diplomaatiline esindus täidab konsulaarfunktsioone välisministri määratud ulatuses.

§ 3. Sümbolika

Konsulaarasutus kasutab Eesti riigilippu, konsulaarasutuse asukohta tähistavat Eesti suure riigivapiga silti, Eesti väikese riigivapiga pitsatit.

§ 4. Konsulaarfunktsioonid

Konsulaarfunktsioonid on:

- 1) konsulaarteenuse ja konsulaarabi osutamine;
- 2) konsulaarpiirkonna poliitika ning majandus-, ühiskonna- ja kultuurielu jälgimine ning konsulaarpiirkonnas toimuva kohta teabe kogumine;
- 3) Eesti poliitika ning majandus-, ühiskonna- ja kultuurielu tutvustamine ja asjakohase teabe vahendamine;
- 4) suhete loomine ja arendamine konsulaarpiirkonna ja asukohariigi asutuste ja isikutega;
- 5) muud seadustest tulenevad funktsioonid.

§ 5. Konsulaarasutuse tegevuse kooskõlastamine

- (1) Konsulaarasutus kooskõlastab oma tegevuse Eesti Vabariigi diplomaatilise esindusega asukohariigis.
- (2) Kui asukohariigis puudub Eesti Vabariigi diplomaatiline esindus, siis kooskõlastab konsulaarasutus oma tegevuse Välisministeeriumiga.

§ 6. Konsulaarasutuse juht

- (1) Konsulaarasutuse juht on peakonsul, konsul, asekonsul, aupeakonsul, aukonsul või auasekonsul.
- (2) Konsulaarasutuse juhi nimetab ametisse ja kutsub tagasi välisminister.

§ 7. Konsulipatent

- (1) Consulipatent on välisministri antud konsulaarvolitus, mis tõestab konsulaarasutuse juhi ametisse nimetamist ning tema õigust osutada konsulaarteenust ja konsulaarabi.
- (2) Consulipatent antakse konsulaarasutuse juhile pärast tema ametisse nimetamist.
- (3) Consulipatendile märgitakse isiku nimi, kategooria ja klass, temale alluva konsulaarasutuse konsulaarpiirkond ja asukoht ning konsulipatendi kehtivusaeg.
- (4) [Consulipatendi vormi ja andmise korra kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 8. Tegutsemisluba

Välisministeerium taotleb konsulaarasutuse juhile asukohariigilt tegutsemisluba. Pärast tegutsemisloa saamist, mis on asukohariigi diplomaatiline noot või muu nõusolekut väljendav dokument (*exequatur*), võib konsulaarasutus täita konsulaarfunktsioone.

§ 9. Konsulaarpiirkond

- (1) Konsulaarpiirkond on asukohariigi territoorium või selle haldusüksus, mille asukohariigi nõusolekul kinnitab konsulaarasutusele välisminister.
- (2) Diplomaatilise esinduse konsulaarpiirkond on asukohariigi territoorium.
- (3) Asjaomase riigi välisministeeriumi nõusolekul võib konsulaarasutus täita konsulaarfunktsiooni väljaspool konsulaarpiirkonda.
- (4) Konsulaarametnik võib osutada konsulaarteenust ja konsulaarabi välisriigis, kus puudub Eesti Vabariigi välisesindus, asjaomase riigi välisministeeriumi nõusolekul.
- (5) Välisriigi nõusolekul, kellega Eestil puuduvad diplomaatilised suhted, osutab konsulaarametnik asjaomase riigi territooriumil konsulaarteenust ja konsulaarabi välisministri korraldusel. Nimetatud tegevusest ei tulene kohustust sõlmida diplomaatilisi või konsulaarsuhteid.

§ 10. Konsulaarteenuse ja konsulaarabi registreerimine ja aruandlus

- (1) [Consulaarametniku ja aukonsuli konsulaarteenuse ja konsulaarabi osutamise toimingud registreeritakse ametitoimingute raamatus. Consulaaametniku ametitoimingute raamatut peetakse digitaalse andmekoguna. Andmekogu asutamise ja pidamise korra kehtestab välisminister määrusega](#).
- (2) Consulaaametnik ja aukonsul esitavad Välisministeeriumile iga kuu oma konsulaarteenuse ja konsulaarabi osutamisel tehtud toimingutest aruande.
- (3) [Aruandes kajastatavate andmete loetelu ning aruande vormi ja esitamise korra kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 11. Riigilõiv ja teenuskulud

(1) Konsulaarteenuse eest võetakse riigilõivu riigilõivuseaduse (RT I 1997, 80, 1344; 2001, 55, 331; 53, 310; 56, 332; 64, 367; 65, 377; 85, 512; 88, 531; 91, 543; 93, 565; 2002, 1, 1; 18, 97; 23, 131; 24, 135; 27, 151 ja 153; 30, 178; 35, 214; 44, 281; 47, 297; 51, 316; 57, 358; 58, 361; 61, 375; 62, 377; 90, 519; 102, 599; 105, 610; 2003, 4, 20; 13, 68; 15, 84 ja 85; 20, 118; 21, 128; 23, 146; 25, 153 ja 154; 26, 156 ja 160; 30, õiend; 51, 352; 66, 449; 68, 461; 71, 471) kohaselt.

(2) Aukonsul ei võta konsulaarteenuse eest riigilõivu. Aukonsul võib konsulaarteenuse raames osutatud toimingute eest võtta tasu riigilõivuseadusega kehtestatud riigilõivumäära piires.

(3) Põrmu tuhastamise ja matmise, ravi- või repatrieerimise, transpordi-, kohtu-, õigusabi-, tõlke- ja muud kulud kannab konsulaarteenuse või -abi saaja.

§ 12. Konsulaarasutuse arhiiv

Konsulaarasutuse tegevuse käigus loodud või saadud arhivaalid säilitatakse arhiiviseaduse (RT I 1998, 36/37, 552; 1999, 16, 271; 2000, 92, 597; 2001, 88, 531; 93, 565; 2002, 53, 336; 61, 375; 63, 387; 82, 480) kohaselt.

§ 13. Teenistuslik järelevalve

Välisminister teostab teenistuslikku järelevalvet konsulaarteenuse osutamisel antud haldusakti, konsulaartoimingu õiguspärasuse ning konsulaarasutuse asjaajamise ja raamatupidamise üle.

2. peatükk KONSULAARAMETNIK

§ 14. Konsulaarametnik

(1) Konsulaarametnik on välisministries olev isik, kellele on antud diplomaatiline au- või teenistusaste ning kes on omandanud konsulaarametniku kutse või erikutse.

(2) Konsulaarametnik nimetatakse ametisse välisministries seaduse (RT I 1995, 15, 172; 50, 764; 1996, 49, 953; 2001, 43, 240; 2002, 82, 481) kohaselt.

(3) Konsulaarametniku kutse ja erikutse on konsulaarteenuse ja konsulaarabi osutamiseks vajalike teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushinnangute ja hoiakute kogum.

§ 15. Konsulaarametnikule esitatavad kutsenõuded

(1) Konsulaarametniku kutsenõuded [kehtestab välisminister määrusega](#) .

(2) Konsulaarametniku erikutsenõuded käesoleva seaduse § 25 lõikes 2 sätestatud toiminguks [kehtestab välisminister määrusega](#), mis on kooskõlastatud justiitsministriga.

(3) Konsulaarametniku kutse ja erikutse andmise tingimused ja korra ning kutse- ja erikutsekvalifikatsiooni tunnistuse vormi [kehtestab välisminister määrusega](#) .

3. peatükk AUKONSUL

§ 16. Aukonsul

(1) Aukonsul on välisministri määratud pädevuse piires konsulaarteenust ja konsulaarabi osutav isik, kelle välisminister nimetab tähtajaliselt või määramata ajaks. Iga aukonsuli pädevuse määrab välisminister käskkirjaga.

(2) Aukonsulina käsitatakse käesolevas seaduses ka aupeakonsulit ja auasekonsulit.

(3) Aukonsul võib olla välisriigi kodanik.

(4) Aukonsul ei ole välisministries.

(5) Aukonsul ei või ilma välisministri nõusolekuta täita teise riigi aukonsuli ülesandeid.

(6) Välisministri nõudmisel on aukonsul kohustatud oma kulul tagama võimaluse eestikeelseks asjaajamiseks.

(7) Aukonsul annab nimetamisel järgmise kirjaliku ametivande: «Töotan kohusetundlikult ja Eesti seadusi järgides täpselt täita ülesandeid, milleks mulle usaldatud amet mind kohustab.»

(8) Aukonsul ei saa oma ülesannete täitmise eest Eesti riigilt töötasu.

(9) [Aukonsuli nimetamise korra kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 17. Aukonsulikandidaadile esitatavad nõuded

(1) Aukonsulikandidaadiks (edaspidi *kandidaat*) võib olla asukohariigi ühiskonnaelus või majandus-, kultuuri- või muus valdkonnas tuntud ja hea mainega isik, kes on võimeline osutama konsulaarteenust ja konsulaarabi ning juhtima konsulaarasutust.

(2) Kandidaadina käsitatakse käesolevas seaduses ka aupeakonsuli- ja auasekonsulikandidaati.

(3) Kandidaat ei või olla riigiteenistuses, välja arvatud akadeemiline tegevus õppe- või teadusasutuses.

§ 18. Aukonsuli ülesanded

(1) Aukonsul juhib konsulaarasutust, millel on iseseisev asjaajamine ja raamatupidamine.

(2) Aukonsul katab konsulaarasutuse kulud.

(3) Aukonsul kehtestab tema juhitava konsulaarasutuse töökorralduse.

§ 19. Välisministeeriumi kohustused

(1) Välisministeerium korraldab konsulaarasutuse sümboolika saatmise aukonsulile ja konsulaararhiivi üleandmise Välisministeeriumi määratud isikule ning vajaduse korral kannab diplomaatilise postiga seotud kulud.

(2) Välisministeerium võib aukonsuli kasutusse anda tema juhitava konsulaarasutuse tegevuseks vajalikku vara.

§ 20. Aukonsuli äraolek

(1) Kui aukonsul lahkub konsulaarpiirkonnast või ei saa muul põhjusel ajutiselt täita temale pandud ülesandeid, teatab ta sellest viivitamata välisministri määratud ametnikule.

(2) Aukonsuli äraolekul konsulaarteenust ja konsulaarabi ei osutata.

§ 21. Aukonsuli volituste lõppemine

(1) Aukonsuli volitused lõpevad:

- 1) konsulipatendi kehtetuks tunnistamisega;
- 2) tegutsemisloa kehtetuks tunnistamisega;
- 3) konsulipatendi kehtivusaja lõppemisega;
- 4) tegutsemisloa kehtivusaja lõppemisega;
- 5) aukonsuli surmaga.

(2) Välisminister tunnistab konsulipatendi kehtetuks:

- 1) aukonsuli sellekohase avalduse alusel;
- 2) konsulaarasutuse asukohariigi taotlusel;
- 3) kui aukonsul on kaotanud usalduse;
- 4) kui aukonsul ei ole välisministri hinnangul võimeline täitma temale pandud ülesandeid;
- 5) kui aukonsuli suhtes on kriminaalasjas jõustunud süüdimõistev kohtuotsus;
- 6) kui muutub aukonsuli nimi, klass, konsulaarasutuse piirkond või asukoht.

(3) Välisministeerium teatab aukonsuli volituste lõppemisest ja konsulipatendi kehtetuks tunnistamisest aukonsulile ja konsulaarasutuse asukohariigile.

(4) [Aukonsuli tagasikutsumise korra kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 22. Aukonsuli kohustused volituste lõppemise korral

Volituste lõppemise korral annab aukonsul Välisministeeriumi määratud isikule üle konsulaarasutuse asjaajamise, muu hulgas raamatupidamise ja konsulaararhiivi ning sümboolika ja konsulaarasutusele kasutada antud vara. Üleandmise kohta koostatakse akt.

4. peatükk

KONSULAARAMETNIKU JA AUKONSULI KONSULAARTEENUSE OSUTAMINE

§ 23. Konsulaarteenus

(1) Konsulaarteenus on avalik teenus, mida konsulaarametnik ja aukonsul osutavad Eesti riigi, Eesti kodaniku ning Eesti juriidilise isiku huvide ja õiguste kaitseks.

(2) Välismaalasele ja välisriigi kodanikule võib osutada konsulaarteenust seadusega ettenähtud juhtudel.

§ 24. Tõendi andmine

(1) Konsulaarametnik annab Eesti kodaniku või Eesti juriidilise isiku või konsulaarpiirkonna asutuse või kohtu taotlusel tõendi talle teada olevate asjaolude kohta.

(2) Aukonsul võib põhjendatud vajaduse korral välja anda Eesti kodaniku või Eesti juriidilise isiku taotlusel tõendi talle teada olevate asjaolude kohta, kooskõlastades tõendi andmise Eesti Vabariigi välisesinduse või Välisministeeriumiga. Aukonsul vastutab isiklikult tõendi õigsuse eest.

§ 25. Tõestamistoiming

(1) Konsulaarametnik võib teha tõestamistoimingu, kui selle tegemiseks väljaspool Eestit on põhjendatud vajadus ning toiming on vahetult seotud Eesti kodaniku, Eesti juriidilise isiku või Eestis asuva varaga.

(2) Erikutset omav konsulaarametnik on pädev tegema notariaadiseaduse (RT I 2000, 104, 684; 2001, 93, 565; 2002, 57, 357; 61, 375; 64, 390; 2003, 18, 100) § 29 lõike 1 punktides 1, 2 ja 4 ning §-des 31 ja 32 nimetatud toiminguid, välja arvatud hääletamise, loosimise ja liisuheitmise tulemuste tõestamine.

(3) Erikutset mitteomav konsulaarametnik on pädev kinnitama allkirja ja ärakirja ning dokumendi tõlke või tõlkija allkirja õigsust.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud toiminguid tehakse tõestamise seaduse (RT I 2001, 93, 564; 2002, 53, 336; 2003, 18, 100) kohaselt, arvestades järgmisi erisusi:

1) ei kohaldata tõestamise seaduse § 2 lõiget 2;

2) registreeritud tõendeid väljastatakse ja väljatrüki õigsust kinnitatakse vaid juhul, kui konsulaarasutus on arvivõrgu kaudu ühenduses vastava registriaga;

3) viimse tahte avalduse tõestab konsulaarametnik siis, kui pärandaja on Eesti kodanik;

4) notariaadiseaduse §-s 32 nimetatud toiming tehakse siis, kui vannutatav on Eesti kodanik.

(5) Konsulaarametnikule kohaldatakse ametisaladuse hoidmise kohustust notariaadiseaduse § 3 kohaselt.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud toimingul ja hoiulevõetud notariaalakti ärakirja Välisministeeriumi kinnitamisel on samasugune tähendus kui notariaalsel tõestamistoimingul.

§ 26. Tõestamistoiming Välisministeeriumi nõusolekul

(1) Erikutset mitteomav konsulaarametnik võib teha tõestamistoimingu üksnes Välisministeeriumi nõusolekul.

(2) Välisministeeriumi nõusolekul tõestamistoimingu tegemise korra kehtestab välisminister määrusega .

§ 27. Ametlik kinnitamine

Isiku taotlusel võib konsulaarametnik kinnitada ametlikult allkirja, ärakirja, väljatrüki või väljavõtte õigsust haldusmenetluse seaduse kohaselt.

§ 28. Avaliku dokumendi legaliseerimine

(1) Legaliseerimine on formaalsus, millega konsulaarametnik kinnitab avaliku dokumendi allkirja ning vajaduse korral pitseri või templi ehtsust.

(2) Konsulaarametnik legaliseerib välisriigis antud avaliku dokumendi, mida kasutatakse Eestis, ja Eestis antud avaliku dokumendi, mida kasutatakse välisriigis.

(3) Konsulaarametnik legaliseerib avaliku dokumendi, kui konsulaarasutuses on sellele alla kirjutanud isiku allkirjanäidis ja kui see isik on tegutsenud oma pädevuse piires.

- (4) Konsulaarametnik ei legaliseeri avalikku dokumenti, kui:
- 1) välisriigis antud originaaldokument ei ole legaliseeritud rahvusvahelise tavaõiguse kohaselt;
  - 2) avaliku dokumendi sisu ei vasta tõele;
  - 3) avalik dokument on välislepingu kohaselt kehtiv ilma mingi muu tõestuseta;
  - 4) asjaolud viitavad avaliku dokumendi esialgse sisu ebapädevale muutmisele;
  - 5) avalik dokument on rikutud;
  - 6) tähtajaline avalik dokument on kehtetu;
  - 7) on alust arvata, et avaliku dokumendi kinnitanud isikul puudus pädevus avaliku dokumendi kinnitamiseks;
  - 8) avalik dokument on legaliseeritud kasutamiseks teises riigis;
  - 9) avaliku dokumendi on legaliseerinud teine Eesti konsulaarametnik.

(5) [Avaliku dokumendi legaliseerimise korra ja taotluse vormi kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 29. Põrmu Eestisse saatmine

- (1) Konsulaarametnik või aukonsul teeb kindlaks põrmu Eestisse saatmise õiguspärasuse ja pitseerib urni või kirstu.
- (2) Konsulaarametnik või aukonsul annab urni või kirstu saatvale isikule tõendi, millega kinnitab urni või kirstu pitseerimist.
- (3) [Urni või kirstu pitseerimise tingimused, korra ja tõendi vormi kehtestab välisminister määrusega](#) .

§ 30. Viisa andmine

- (1) Konsulaarametnik menetleb viisataotlust ja annab viisa õigusaktides kehtestatud tingimustel ja korras.
- (2) Viisa taotlemise ja andmise menetlusele ei kohaldata haldusmenetluse seadust.
- (3) Konsulaarametnik vastutab viisa andmise õiguspärasuse eest ning tema otsust viisa andmise või sellest keeldumise kohta ei saa vaidlustada haldusmenetluse ega halduskohtumenetluse korras.

§ 31. Perekonnaseisutoiming

- (1) Konsulaarametnik võib põhjendatud vajaduse korral koostada Eesti kodaniku taotlusel sünni- ja surmaakti perekonnaseaduse (RT I 1994, 75, 1326; 1996, 40, 773; 49, 953; 1997, 28, 422; 35, 538; 2000, 50, 317; 2001, 16, 69; RT III 2001, 15, 154; RT I 2001, 53, 307; 2002, 53, 336) kohaselt eeldusel, et sünd ja surm ei ole registreeritud asukohariigis.
- (2) Konsulaarametnik võib põhjendatud vajaduse korral koostada Eesti kodaniku taotlusel abieluakti perekonnaseaduse kohaselt Välisministeeriumi igakordsel nõusolekul ja eeldusel, et see tegevus on asukohariigis lubatud.
- (3) Konsulaarametnik muudab, parandab, tühistab ja taastab isiku taotlusel Eesti Vabariigi välisesinduses koostatud perekonnaseisuakti, hoiab aktiraamatuid, annab välja tunnistusi ja perekonnaseisuakti ärakirju perekonnaseaduses ja selle alusel antud õigusaktis sätestatud korras .
- (4) [Perekonnaseisuakti koostamise, kannete muutmise või parandamise, perekonnaseisuakti taastamise või tühistamise ning korduva perekonnaseisutunnistuse taotluse vormi kehtestab välisminister määrusega, mis on kooskõlastatud regionaalministriga](#) .
[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 32. Valimisõiguse teostamise tagamine

Konsulaarametnik või aukonsul korraldab konsulaarpiirkonnas valimisi Riigikogu valimise seaduse (RT I 2002, 57, 355; 2003, 26, 156) kohaselt.

§ 33. Rahvahääletuse korraldamine

Konsulaarametnik või aukonsul korraldab rahvahääletuse konsulaarpiirkonnas rahvahääletuse seaduse (RT I 2002, 30, 176; 57, 355; 90, 517) kohaselt.

§ 34. Eesti kodaniku registreerimine

- (1) Konsulaarametnik või aukonsul registreerib konsulaarasutuses konsulaarpiirkonnas viibiva Eesti kodaniku tema taotlusel. [Eesti kodaniku konsulaarasutuses registreerimise korra ja registreerimistaotluse vormi kehtestab välisminister määrusega](#) .
- (2) Konsulaarametnik või aukonsul edastab välisriigis püsivalt elava Eesti kodaniku taotlusel tema elukoha andmed Eesti rahvastikuregistrisse rahvastikuregistri seaduse (RT I 2000, 50, 317; 2001, 31, 173; 2002, 41, 254; 53, 336; 57, 355; 61, 375; 102, 599; 2003, 4, 22) kohaselt.

(3) Eesti rahvastikuregistrile välisriigis püsivalt elava Eesti kodaniku elukoha andmete edastamise korra kehtestab välisminister määrusega, mis on kooskõlastatud regionaalministriga .
[RT I 2006, 14, 111- jõust. 06.04.2006]

§ 35. Kodakondsusest vabastamine

(1) Konsulaarametnik registreerib välisriigis elava Eesti kodaniku Eesti kodakondsusest vabastamise taotluse ja muud nõuetekohased dokumendid ning edastab need Kodakondsus- ja Migratsiooniametile. Konsulaarametnik annab isikule dokumentide registreerimise ja edastamise kohta tõendi kodakondsuse seaduse (RT I 1995, 12, 122; 83, 1442; 1998, 111, 1827; 2000, 51, 323; 2001, 93, 565; 2002, 53, 336; 62, 376; 90, 518; 2003, 18, 101) kohaselt.

(2) Konsulaarametnik väljastab kodakondsusest vabastamist taotlenud isikule seadusega ettenähtud dokumendid, võtab tagasi Eesti kodakondsust tõendavad dokumendid ning edastab need Kodakondsus- ja Migratsiooniametile.

§ 36. Toimingud Eesti laeva suhtes

(1) Konsulaarametnik registreerib konsulaarpiirkonna sadamasse saabunud Eesti riigilipu all sõitva laeva kapteni teated laeva ja laevapere kohta.

(2) Konsulaarametnik väljastab Eesti laevale ajutise liputunnistuse ning pikendab laevadokumente laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse (RT I 1998, 23, 321; 59, 941; 1999, 10, 149; 2000, 55, 365; 2001, 56, 336; 93, 565; 2002, 61, 375; 63, 387; 2003, 13, 66) kohaselt.

(3) Konsulaarametnik teostab riiklikku järelevalvet välismaal Eesti riigilipu all sõitvate laevade üle meresõiduohutuse seaduse (RT I 2002, 1, 1; 61, 375; 63, 387) kohaselt.

§ 37. Laeva- ja lennuloa taotlemine

(1) Konsulaarametnik esitab asukohariigi pädevale asutusele taotluse, et asukohariigi õigusaktide kohaselt saada luba Eesti riiklikku ülesannet täitva laeva sisenemiseks asukohariigi territoriaalvetesse või sadamasse, seal viibimiseks ning sealt väljumiseks.

(2) Konsulaarametnik esitab asukohariigi pädevale asutusele taotluse, et asukohariigi õigusaktide kohaselt saada luba Eesti riiklikku ülesannet täitva lennuki sisenemiseks asukohariigi õhuruumi, maandumiseks asukohariigi territooriumil, lahkumiseks asukohariigi õhuruumist või asukohariigi territooriumilt ülelennuks.

(3) Konsulaarametnik võtab vastu välisriigi lennukile lennuloa saamise taotluse ja edastab selle lennundusseaduse (RT I 1999, 26, 376; 2001, 87, 525; 2002, 47, 297; 61, 375; 63, 387; 2003, 23, 138 ja 143) ja rahvusvahelise sõjalise koostöö seaduse (RT I 2003, 23, 138) kohaselt pädevale asutusele Eestis. Vastuse edastab konsulaarametnik välisriigi asutusele.

(4) Konsulaarametnik võtab vastu välisriigi laevale laevaloa saamise taotluse ja edastab selle riigipiiri seaduse (RT I 1994, 54, 902; 1997, 77, 1315; 1999, 25, 365; 2000, 86, 550; 2001, 23, 126; 2002, 58, 363; 63, 387; 90, 516; 102, 599; 2003, 23, 138; 26, 156; 51, 350) kohaselt pädevale asutusele Eestis. Vastuse edastab konsulaarametnik välisriigi asutusele.

§ 38. Tõlketeenuse osutamine

(1) Konsulaarametnik või aukonsul võib teha isiku taotlusel tõlke välisriigis või Eestis antud avalikust dokumendist juhul, kui ta valdab piisavalt mõlemat keelt.

(2) Konsulaarametnik vastutab tõlke õigsuse eest riigivastutuse seaduse (RT I 2001, 47, 260; 2002, 62, 377; 2003, 15, 86) kohaselt.

(3) Aukonsul vastutab tõlke õigsuse eest isiklikult.

§ 39. Dokumendi tellimine

(1) Avalik dokument tellitakse välisriigi asutuselt või Eesti haldusorganilt isiku taotlusel.

(2) Dokumendi tellimistaotluse vormi kehtestab välisminister määrusega, kui välislepinguga ei ole ette nähtud teistsugust vormi .

§ 40. Dokumendi edastamine

(1) Konsulaarametnik või aukonsul edastab isiku või ametiasutuse taotlusel dokumendi Eesti või välisriigi ametiasutusele või isikule, kui välislepinguga ei ole ette nähtud teistsugust korda.

(2) Ametiasutuse taotlusel dokumendi edastamine on riigilõivuvaba.

(3) Dokumendi edastamistaotluse vormi kehtestab välisminister määrusega .

§ 41. Eesti kodaniku passi väljaandmise taotluse edastamine ja passi väljastamine

(1) Konsulaarametnik edastab Eesti kodaniku passi väljaandmise taotluse menetlusse võtmiseks Kodakondsus- ja Migratsiooniametile.

(2) Konsulaarametnik või aukonsul väljastab Eesti kodaniku passi välisriigis Eesti kodanikule pärast isikusamasuse tuvastamist.

§ 42. Välismaalase passi väljastamine

Konsulaarametnik või aukonsul väljastab välismaalase passi välisriigis viibivale välismaalasele pärast isikusamasuse tuvastamist.

§ 43. Dokumendi väljastamine ametiabi korras

Konsulaarametnikul või aukonsulil on õigus väljastada ametiabi korras teisi isikut tõendavate dokumentide seaduse alusel väljaantud isikut tõendavaid dokumente ja sooritada vajalikke toiminguid.

§ 44. Elamis- ja tööloa taotluse edastamine

(1) Konsulaarametnik edastab välisriigi kodaniku või kodakondsuseta isiku elamis- ja tööloa taotluse Kodakondsus- ja Migratsiooniametile pärast isikusamasuse tuvastamist.

(2) Konsulaarametnik kannab elamisloa andmed isiku kehtivasse reisidokumenti.

§ 45. [Kehtetu – RT I 2005, 33, 243- jõust. 01.08.2005]

5. peatükk KONSULAARABI ANDMINE

§ 46. Konsulaarabi

(1) Konsulaarametnik või aukonsul nõustab ja abistab konsulaarpiirkonnas viibivat hädasolijat ühenduse võtmisel perekonna või teiste lähedastega, Eestisse tagasipöördumisel, tema õiguste kaitsmisel, haiglaravi või muu vajaliku korraldamisel.

(2) Hädasolijaks käesoleva seaduse tähenduses on isik, kes on sattunud ajutisse hädaolukorda õnnetusjuhtumi, haiguse, kuriteo ohvriks langemise või muu asjaolu tõttu ega ole ise võimeline olukorrast välja tulema.

(3) Kui isikult on võetud ebaseaduslikult vabadus, teatab konsulaarasutus sellest konsulaarpiirkonna ja Eesti pädevatele asutustele, vahendab hädasolija, tema perekonna, teiste lähedaste ja konsulaarpiirkonna asutuste suhtlemist ning jälgib küsimuse lahendamist konsulaarpiirkonna asutustes.

§ 47. Konsulaarabi andmine välislepingu kohaselt

Välisriigis, kus Eestil ei ole välisesindust, võib kolmanda riigi välisesindus välislepingu kohaselt anda Eesti kodanikule konsulaarabi asukohariigi nõusolekul. Eesti välisesindus võib välislepingu kohaselt anda konsulaarabi kolmanda riigi kodanikule asukohariigi nõusolekul.

§ 48. Tagasipöördumistunnistuse andmine

Konsulaarametnik või aukonsul annab Eesti kodanikule tagasipöördumistunnistuse isikut tõendavate dokumentide seaduse kohaselt.

§ 49. Tagasipöördumise loa andmine

Konsulaarametnik või aukonsul annab Eestis elamisloa alusel elavale välismaalasele tagasipöördumise loa isikut tõendavate dokumentide seaduse kohaselt.

§ 50. Huvide kaitsmine

Konsulaarametnik või aukonsul kaitseb konsulaarpiirkonnas viibiva piiratud teovõimega Eesti kodaniku õigusi ja seaduslikke huve tema seadusliku esindaja puudumise ajal ilma volituseta.

§ 51. Abi õnnetusjuhtumi või haiguse korral

(1) Konsulaarametnik või aukonsul teavitab Eesti kodaniku raskest vigastusest või haigusest viivitamata Välisministeeriumi, kes teatab sellest kodaniku perekonnale või teistele lähedastele.

(2) Kui vigastatu või haige tuleb tema seisundi tõttu tuua Eestisse, nõustab ja abistab konsulaarametnik perekonda või teisi lähedasi selle korraldamisel.

§ 52. Abi surmajuhtumi korral

Konsulaarametnik või aukonsul teavitab Eesti kodaniku surmast kohe Välisministeeriumi, kes teatab sellest kodaniku perekonnale või teistele lähedastele.

§ 53. Kuriteo ohvri abistamine

Konsulaarametnik või aukonsul aitab kuriteo ohvriks langenud Eesti kodanikul saada meditsiini- ja õigusabi. Vajaduse korral vahendab konsulaarametnik kodaniku ja asukohariigi õiguskaitseorganite suhtlemist.

§ 54. Abi andmine loodusõnnetuse, katastroofi, terroriakti, sõja ja relvastatud konflikti korral

(1) Välisriigi territooriumil Eesti kodaniku elu või julgeolekut ohustava loodusõnnetuse, katastroofi, terroriakti, sõja või relvastatud konflikti korral püüab konsulaarametnik või aukonsul hoida pidevat kontakti hädasolijaga.

(2) Vajaduse korral teeb Välisministeerium Vabariigi Valitsusele ettepaneku korraldada hädasolija Eestisse tagasipöördumine või tema evakueerimine kriisipiirkonnast.

§ 55. Rahalise abi andmine

(1) Konsulaarametnik või aukonsul korraldab tagatise olemasolu korral abi andmist hädasolija kirjaliku avalduse alusel.

(2) Kui tagatis puudub, võib konsulaarametnik anda rahalist abi hädasolija põhjendatud taotluse alusel.

(3) Konsulaarabi korras hädasolijale antud rahaline abi tuleb 90 päeva jooksul rahalise abi saamise kuupäevast arvates riigile tagasi maksta, kui käesolevas seaduses ei ole ette nähtud teisiti.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel rahalist abi saanud isik ei tagasta raha tähtaja jooksul, teeb välisminister ettekirjutuse selle tagastamiseks. Välisministri asjakohane ettekirjutus kuulub sundtäitmisele täitemenetluse seadustiku kohaselt.

(5) Motiveeritud taotluse alusel võib välisminister isiku vabastada talle abi korras antud raha tagasimaksmisest või tagasimakstavat summat vähendada, kui:

- 1) abisaanu tõendab oma maksejõuetust;
- 2) seda taotleb Eesti riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus.

(6) [Rahalise abi andmise ja tagastamise korra ning taotluse vormi kehtestab välisminister määrusega .](#)

(7) Konsulaarametniku või aukonsuli otsust rahalise abi andmise või sellest keeldumise, samuti välisministri otsust tagasimaksmisest vabastamise või tagastatava summa vähendamise kohta ei saa vaidlustada vaidmenetluse korras.

[RT I 2005, 39, 308- jõust. 01.01.2006]

§ 56. Rahalise abi andmisest keeldumine

Konsulaarametnik võib keelduda rahalise abi andmisest, kui:

- 1) taotleja on teadlikult esitanud valeandmeid, moonutanud või varjanud teavet;
- 2) taotleja on varem saanud õigustamatult rahalist abi;
- 3) taotleja ei ole varem saanud rahalist abi kasutanud sihipäraselt;
- 4) taotleja ei ole tagastanud varem saanud rahalist abi välisministri kehtestatud korras ja tema suhtes ei ole tehtud otsust rahalise abi tagasimaksmisest vabastamise kohta.

§ 57. Kinnipeetud või karistust kandva Eesti kodaniku õiguste kaitse

(1) Konsulaarametnik või aukonsul kohtub konsulaarpiirkonnas kinnipeetud või karistust kandva Eesti kodanikuga tema enda, tema volitatud esindaja, perekonna või teiste lähedaste põhjendatud taotlusel.

(2) Konsulaarametnik või aukonsul esindab kinnipeetud või karistust kandvat Eesti kodanikku konsulaarpiirkonna asutuses tema taotlusel ja põhjendatud juhtudel.

§ 58. Konsulaarabi andmine Euroopa Liidu kodanikule

(1) Eesti Vabariigi välisesindus kaitseb asukohariigi nõusolekul Euroopa Liidu kodaniku huve, kui Euroopa Liidu liikmesriigil, kelle kodanikuks isik on, ei ole asukohariigis välisesindust.

(2) Asjaomase Euroopa Liidu liikmesriigi taotlusel antakse konsulaarabi, kui selle riigi kodanik on hädaolukorras, kinni peetud või kannab karistust, samuti surmajuhtumi ning muu ettenägematu ja erakorralise asjaolu korral.

(3) Rahalist abi antakse Eesti Vabariigi välisesindusse pöördunud Euroopa Liidu liikmesriigi kodanikule ainult asjaomase liikmesriigi pädeva asutuse loal.

(4) Tagasimaksmise kohustus vormistatakse dokumendina, mille Välisministeerium edastab asjaomase Euroopa Liidu liikmesriigi pädevale asutusele.

[RT I 2004, 30, 208- jõust. 01.05.2004]

§ 59. Eestis elava välismaalase abistamine

Eestis elavale välismaalasele osutatakse konsulaarabi vastavalt rahvusvahelisele tavale.

6. peatükk VÄLISMINISTEERIUMI ÜLESANDED KONSULAARFUNKTSIOONI TÄITMISEL

§ 60. Välisministeeriumi ülesanded

Välisministeeriumi ülesanded on:

- 1) abinõude rakendamine Eesti kodaniku ja Eesti juriidilise isiku huvide ja õiguste kaitseks välismaal ;
- 2) tõendi andmine;
- 3) dokumendi legaliseerimine;
- 4) tagasipöördumistunnistuse ja tagasipöördumise loa andmine;
- 5) dokumendi tellimine;
- 6) dokumendi edastamine;
- 7) põrmu Eestisse saatmise korraldamine;
- 8) diplomaatilise ja teenistusviisa väljastamine välisriigi või rahvusvahelise organisatsiooni Eestis asuva esinduse diplomaadile, teenistujale, halduspersonalile ja nende perekonnaliikmele;
- 9) laeva- ja lennuloa vahendamine.

7. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 61–67. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 68. Seaduse jõustumine

(1) Käesolev seadus jõustub 2004. aasta 1. jaanuaril.

(2) Käesoleva seaduse § 58 jõustub Eesti liitumisel Euroopa Liiduga eraldi seadusega.